מערך פעילות

תפקיד הש"ש במסגרת ההתנדבות

משך: שעה וחצי

קהל יעד: ש"שנים

עזרים: דפים ועטים (כמספר המשתתפים), לוח מחיק וטושים, פתקים וסלסלה, להכנת לוח שנה – בריסטול גדול, טושים, קישוטים וכו' (לבחירתכם)

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

הש"שנים מגיעים לשנת השירות עם תפיסות וציפיות שונות בנוגע לתפקידם במסגרת ההתנדבות. הפער בין תפיסות אלו לבין המציאות בשטח עלול ליצור אי־הבנות בנוגע למצופה מהם מבחינת צוות המסגרת. כמו כן, כדי שהש"שנים יהפכו לדמויות משמעותיות עבור החניכים / החוסים במסגרת, עליהם להבין לעומק את תפקידם מבחינת תחומי אחריות, התנהגות, גבולות וכו'. משום כך יש חשיבות רבה ביצירת שיח בנושא, בתיאום ציפיות בין דרישות המסגרת לבין הש"שנים, ובווידוא שהש"שנים מבינים את המצופה מהם מבחינת תפקידם במסגרת.

מטרות

- היכרות עם מסגרת ההתנדבות.
- תיאום ציפיות בנוגע לתפקיד הש"ש במסגרת.
- יצירת לו"ז ומשימות כקבוצה וכיחידים להמשך השנה.

הערה למנחה: עקב השוני הקיים בין מסגרות ההתנדבות השונות, יש להתאים את המערך למסגרת ההתנדבות המסוימת.

מהלך

1 פתיחה

נאמר שבמפגש היום נעסוק בתפקידכם כש"שנים במסגרת. נאמר שלרוב קיים פער בין הציפיות שלנו ובין המציאות בשטח. אחת המטרות של המפגש היום היא לגשר על פער זה, ושנצא ממפגש זה עם הבנה משותפת לגבי תפקידכם כש"שנים (לו"ז, יעדים, משימות ועוד).

נפתח במשחק **"הרוח נושבת"**: נשב במעגל כיסאות. המנחה אומר בכל פעם משפט אחר. כל מי שהמשפט נכון לגביו מתחלף עם מישהו אחר במקום, ומי שהמשפט אינו נכון לגביו נשאר במקומו.

הערה למנחה: אחרי כל משפט ניתן לעצור ולהפנות שאלה למי שנותר לשבת / למי שקם להתחלף. לדוגמה: "הרוח נושבת לכיוון כל מי שביקר במסגרת לפני הגעתו לשנת השירות" – אפשר לשאול את מי שקם להתחלף מתי הוא ביקר במסגרת, מדוע וכו'.

משפטים אפשריים: הרוח נושבת לכיוון כל מי...

- שביקר במסגרת לפני הגעתו לשנת השירות.
- שמכיר באופן אישי מישהו שעשה שנת שירות במסגרת.
- שהמסגרת הנוכחית הייתה העדפה הראשונה שלו.
- שתמיד ידע שהוא רוצה לצאת לשנת שירות.

הערה למנחה: מומלץ להוסיף משפטים נוספים לפי אופי המסגרת.

2 היכרות עם מסגרת ההתנדבות

נחלק לכל משתתף שלושה דפים ועט, ונבקש ממנו לכתוב, תוך כדי הצגת המסגרת, שלושה תחומים שמעניינים אותו (נושא כללי / מטרה / חלק מהחזון שאליו התחבר וכו'). כעת נציג את המסגרת באמצעות מצגת / סיור / קטע וידאו וכו'. הצגת המסגרת צריכה לכלול: חזון, מטרות, תפיסה חינוכית, שגרת עבודה, משימות, יעדים – וכל מה שרלוונטי עבור הש"שנים.

הערה למנחה: במידה שהמסגרת כבר הוצגה לש"שנים, ניתן להתמקד בתחום מסוים בעבודתם במסגרת / מפגש עם אנשי צוות רלוונטיים / הצגת ייחודיות מסוימת של המסגרת וכו'.

נבקש מכל משתתף להניח במרכז המעגל את מה שכתב. נעבור יחד על הכתוב ונתייחס לבחירותיהם: נבחן אילו תחומים חוזרים על עצמם, נבקש ממי שמעוניין לספר מה כתב ומדוע וכו'.

לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות

- האם היה לכם קשה / קל להחליט על שלושת התחומים שמעניינים אתכם?
- האם יש חלק שהפתיע אתכם / שכלל לא הכרתם?
- האם יש לכם שאלות נוספות בנוגע למסגרת?

3 תפקיד הש"ש במסגרת

נכתוב על גבי לוח מחיק את משימות הש"שנים במסגרת (לדוגמה: השכמות, העברת פעילויות חינוכיות וכו'). נחלק לכל משתתף פתק ונבקש שיכתוב שלוש תכונות המתארות אותו בצורה הטובה ביותר, יקפל את הפתק ויכניס אותו לתוך סלסלה. כעת נבקש מכל משתתף בתורו לשלוף פתק מהסלסלה ולהסביר כיצד תכונות אלו עשויות לתרום להצלחתה של המשימה הספציפית.

לדוגמה

משימת השכמה. תכונות: יצירתיות, סבלנות, אחריות. מי שבעל התכונות האלו יוכל להעיר את החניכים בצורה נעימה ושונה מפעם לפעם. מכיוון שהוא אחראי, הוא ידאג לכך שכולם התעוררו. סבלנות תעזור לו בכך שחלקם ודאי יתקשו לקום – ויהיו לו את הכוחות להכיל את הקושי בכך וכו'.

לאחר מכן מי שרשם את הפתק מזדהה, ושולף את הפתק הבא – וכך הלאה.

לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות

- האם חלק מהתכונות שהזכרנו עלולות גם להקשות על ביצוע המשימה? כיצד?
- האם יש משימה שנראית לכם מאתגרת במיוחד? מהי ומדוע?
- האם יש לכם שאלות נוספות לגבי המשימות במסגרת?

4 הגדרת משימות ולו"ז שנתי

בחלק זה נסביר לש"שנים את המצופה מהם מבחינת המסגרת, ואת המשימות שלהם כיחידים וכקבוצה לאורך השנה.

הערה למנחה: חשוב לזכור שמדובר במידע רב – יש לעבור על המשימות בצורה מסודרת ומפורטת, ולהשאיר מספיק זמן לשאלות.

לאחר מכן נכין לוח שנה שייתלה בקומונה, ונסמן בו את האירועים המרכזיים הצפויים לנו (פתיחת השנה, חגים ומועדים, אירועים מרכזיים במסגרת ועוד).

5 סיכום

סבב סיום: כל משתתף אומר את ההרגשה שהוא יוצא איתה מהמפגש.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות